

PROPOSTA PEDAGÒGICA LOMLOE

CURS: 2025/2026

BIOLOGIA I GEOLOGIA 3r ESO

☒	<i>ESO: Programació elaborada seguint el decret 107/2022, pàgina i següents.</i>
☐	<i>BTX: Programació elaborada seguint el decret 108/2022, pàgina i següents.</i>

ÍNDEX

1.- INTRODUCCIÓ.

2.- CONTEXTUALITZACIÓ.

3.- OBJECTIUS DE LA MATÈRIA.

4.- PERFIL D'EIXIDA I COMPETÈNCIES CLAU DE L'ETAPA.

5.- CONCRECIÓ CURRICULAR.

6.- COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES.

7.- SABERS BÀSICS.

8.- RELACIÓ ENTRE ELS ELEMENTS CURRICULARS.

9.- ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES.

10.- SITUACIONS D'APRENENTATGE.

11.- VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT.

11.1. Instruments de recollida d'informació.

11.2. Relació entre les competències específiques i els instruments d'avaluació

11.3. Estratègies per al reforç i plans de recuperació per a la matèria suspesa.

12.- RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ.

12.1. Mesures de resposta educativa per a la inclusió del Nivell III

12.1. Mesures de resposta educativa per a la inclusió del Nivell IV

13.- AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT I DE LA PRÀCTICA DOCENT.

ANNEX I: AVALUACIÓ PRÀCTICA DOCENT

1. INTRODUCCIÓ

La matèria de Biologia i Geologia de l'Educació Secundària Obligatoria busquen contribuir als coneixements necessaris per a comprendre processos tan significatius en l'actualitat com el canvi climàtic o les diferents crisis ambientals, així com les conseqüències per a la població i el compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de Nacions Unides.

D'altra banda, aporten explicacions que contribueixen al coneixement del propi cos i els seus canvis al llarg del desenvolupament, tan significatius en aquesta etapa madurativa en què es troba l'alumnat, i avancen en l'assumpció de la importància dels hàbits saludables per a la millora en el rendiment de l'organisme i la prevenció de malalties.

2. CONTEXTUALITZACIÓ

La matèria de Biologia i Geologia és obligatòria en 3r ESO, per la qual cosa serà cursada per tot l'alumnat. Serà impartida per les professores: Silvia Jericó i Faustina Fraile. Les classes es donaran, principalment, a l'aula matèria de Biologia i Geologia així com en el laboratori de Ciències de l'IES.

La matèria de Biologia i Geologia és una continuació dels sabers bàsics que s'han tractat en tant en, Educació Primària a través de l'àrea de Coneixement del Medi natural i Social, com al llarg 1r ESO des de la matèria de Biologia i Geologia, per a l'adquisició i el desenvolupament de les competències específiques, a través de sabers bàsics relacionats amb la metodologia de la ciència, el cos humà i els hàbits saludables o la sostenibilitat, en 3r ESO es durà a terme la incorporació de nous sabers que permetran aprofundir en el coneixement de determinats aspectes més específics, com l'estudi de la terra i dels éssers vius.

Aquesta proposta ha sigut elaborada per al present curs escolar 2025-26 sobre la base dels següents documents legislatius vigents:

- a) LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOMLOE).
- b) REIAL DECRET 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatoria.
- c) DECRET 66/2024, de 21 de juny, del Consell, pel qual es modifica el Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria.

3. OBJECTIUS DE LA MATÈRIA

L'objectiu primordial de la matèria és l'adquisició per part de l'alumnat de les competències específiques, relacionats amb l'elaboració de xicotets treballs experimentals que li permeten identificar diferents variables, interpretar resultats i extraure conclusions, utilitzant el coneixement científic com a instrument de pensament crític i comunicant missatges científics, accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falsa o opinions.

D'altra banda, es pretén fer a l'alumnat competent a l'hora d'actuar amb responsabilitat i participar activament en l'adquisició d'hàbits saludables, així com, a l'hora d'identificar i acceptar la sexualitat personal i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sent capaç d'argumentar al voltant de qüestions relacionades sobre sexualitat i reproducció. Així mateix, l'alumnat haurà de ser capaç d'actuar amb responsabilitat i participar activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta, adoptant hàbits de comportament responsables amb l'entorn i evitant i minimitzant l'impacte medi ambient.

4. PERFIL D'EIXIDA I COMPETÈNCIES CLAU DE L'ETAPA

El Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic identifica i defineix les competències clau que s'espera que els alumnes i alumnes hagen desenvolupat en completar aquesta fase del seu itinerari formatiu.

	CCL	CP	CTEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
CE1	X		X	X	X			
CE2			X	X	X	X		
CE3	X	X	X					
CE4			X			X		X
CE5			X		X	X		
CE6			X		X	X		
CE7			X		X	X	X	X
CE8			X		X	X	X	X
CE9			X		X	X	X	X
CE10			X		X	X	X	
CE11	X		X			X	X	

Competències clau del perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic:

- CCL: competència en comunicació lingüística.
- CP: competència plurilingüe.
- CTEM: competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria.
- CD: Competència digital.
- CPSAA: competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- CC: competència ciutadana.
- CE: competència emprenedora.
- CCEC: competència en consciència i expressió cultural.

6. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Es pretén que l'alumnat adquireixca les següents competències específiques:

- CE1: Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs de recerca de caràcter experimental.
- CE2: Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.
- CE3: Utilitzar el coneixement científic com un instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falsa o opinions.
- CE4: Justificar la validesa del mètode científic com un producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, entenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats.
- CE5: Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos, i dels perills de l'ús i l'abús de determinades pràctiques i del consum d'algunes substàncies.
- CE6: Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà del propi cos.
- CE7: Actuar amb responsabilitat i participar activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta sobre la base del coneixement dels sistemes biològics i geològics.
- CE8: Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar el seu impacte sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.
- CE9: Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en aquests.
- CE10: Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.
- CE11: Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala global i local, argumentant-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.

7. SABERS BÀSICS

A continuació, es descriuen els cinc blocs de sabers bàsics que es proposa treballar al llarg els tres primers cursos de l'ESO:

- **Bloc 1: Metodologia de la ciència.** Pretén aproximar l'alumnat al pensament i el treball científic, incloent-hi les eines de treball que s'utilitzen, tant en el laboratori com en camp, i les particularitats de la comunicació de resultats i les discussions que es produeixen arran d'aquestes. Els sabers bàsics que integren aquestes quatre competències estan interrelacionats entre si i conformen un bloc que no s'identifica amb uns continguts curriculars concrets. Més aviat es tracta de sabers que afecten la resta dels sabers, i que s'incorporen a la pràctica educativa aplicant-los en cadascun dels temes tractats i en tots els nivells.

- **Bloc 2: Cos humà i hàbits saludables.** Dona continuïtat als sabers treballats durant l'etapa d'Educació Primària, i aprofundeix en el coneixement del cos humà i el seu funcionament aportant explicacions als canvis que pateix el cos humà al llarg de les diferents etapes, especialment significatius durant l'adolescència. Inclou, a més, una actitud de respecte quant a les opcions de manifestacions relacionades amb la sexualitat i una actitud de prevenció contra possibles malalties de transmissió sexual associada al coneixement dels mètodes relacionats amb aquesta.
- **Bloc 3: Els éssers vius.** Aporta una visió de la biodiversitat i la importància de mantenir-la, les diferents maneres de manifestar-se la vida i les característiques bàsiques dels cinc regnes d'éssers vius. Atesa la gran quantitat de formes de vida i la impossibilitat d'abordar-les totes en aquest nivell, no sembla necessari detallar els grups menors, i s'evita així mateix utilitzar espècies tipus que poden fer una impressió equivocada de la biodiversitat i condueixen a una concepció excessivament esbiaixada i simple d'aquesta.
- **Bloc 4: La Terra.** Situa el nostre planeta en el sistema solar i l'univers i aproxima l'alumnat a la comprensió de la dinàmica que experimenta, que es manifesta mitjançant fenòmens de caràcter intern o extern i més o menys catastròfic o, per contra, inapreciables a l'escala humana de temps. Tot això facilita, a més, la percepció de les diferents escales, tant temporals com espacials, que faciliten el descobriment de les diferents concepcions espaciotemporals amb les quals treballa la ciència.
- **Bloc 5: Ecologia i sostenibilitat.** Es concep com de caràcter global i interdisciplinari, per la qual cosa s'entén que hauria de treballar-se en totes les matèries de l'etapa. L'aportació concreta de Biologia i Geologia a aquest bloc inclourà la comprensió de la Terra com un sistema integral on la nostra espècie ha generat una interacció global que està afectant els seus processos, i genera unes conseqüències que poden resultar catastròfiques si no es prenen mesures amb caràcter urgent per a pal·liar-les. El canvi climàtic, l'esgotament de recursos, la contaminació i altres processos similars es relacionen molt estretament amb els sabers que s'imparteixen en aquestes matèries si bé, com hem indicat, la seua prevenció i conseqüències associades impliquen la pràctica totalitat de les àrees i les matèries del currículum.

Tenint en compte que a la Comunitat Valenciana tot l'alumnat cursarà la matèria de Biologia i Geologia en els cursos 1r i 3r de l'ESO, els sabers bàsics seleccionats per ser necessaris per a aconseguir el nivell de desenvolupament competencial esperat al final de l'educació obligatòria es distribuïxen, amb fins orientatius, entre estos dos cursos.

Els sabers bàsics per a 3r de la ESO són:

SABERS BÀSICS

1. METODOLOGIA DE LA CIÈNCIA

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.

SABERS BÀSICS

- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

2. COS HUMÀ I HÀBITS SALUDABLES

- Nivells d'organització de la matèria viva i organització general del cos humà (cèl·lula, teixit, òrgan, aparells o sistemes). Concepte d'ésser pluricel·lular.
- La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció.
- Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans.
- L'homeòstasi i la seua relació amb el manteniment de la vida.
- Necessitats nutricionals: els nutrients, els aliments i hàbits alimentaris saludables i sostenibles. Dietes saludables i trastorns de la conducta alimentària.
- La funció de nutrició. Relació entre els aparells digestiu, respiratori, circulatori i excretor i visió global de la nutrició en l'ésser humà.
- La funció de relació: coordinació entre receptors sensorials, sistema nerviós, sistema endocrí i aparell locomotor. Prevenció de lesions.
- Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes associats.
- La reproducció humana. Anatomia i fisiologia de l'aparell reproductor. El cicle menstrual. Fecundació, embaràs i part. Anàlisi dels diferents mètodes anticonceptius i de les tècniques de reproducció assistida.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.
- Canvis físics i psíquics en l'adolescència.
- Relacions i sexualitat: drets i igualtat; sexe, gènere i sexualitat; salut i benestar sexual; violència i prevenció d'amenaques de gènere en la societat digital.

3. ELS ÉSSERS VIUS

- Teoria cel·lular. Concepte de cèl·lula i teoria cel·lular, principals tipus cel·lulars (cèl·lula procariota, eucariota animal i vegetal) i les seues diferències bàsiques.
- Ecodependència dels éssers vius i importància del manteniment de totes les formes de vida per a la salut humana.

4. LA TERRA

- La Terra com a sistema complex en el qual interaccionen roques, aigua, aire i vida: processos geològics externs i modelatge del relleu.
- Dinàmica interna dels materials terrestres: manifestacions de l'energia interna.
- Les capes fluides de la Terra: atmosfera i hidrosfera.
- El temps en geologia: escales i mesura del temps. Relacions entre els canvis en la història de la Terra i l'origen i l'evolució de la vida (esdeveniments que marquen les divisions temporals).
- Recursos i riscos geològics.

5. ECOLOGIA I SOSTENIBILITAT

- Cicles de matèria i fluxos d'energia.
- Les interaccions entre atmosfera, hidrosfera, geosfera i biosfera. El seu paper en l'edafogènesi i en el modelatge del relleu i la seua importància per a la vida. Les funcions del sòl.
- Corresponsabilitat en la protecció ambiental. La importància de les accions individuals, locals i globals.
- Medi ambient i salut. Influència dels desequilibris ambientals sobre les malalties i el benestar.
- La desigualtat dins dels països i entre aquests. Relació amb la salut. La bretxa nutricional i el desenvolupament de malalties.

8. RELACIÓ ENTRE ELS ELEMENTS CURRICULARS

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES (CE)	SABERS BÀSICS (SB)	CRITERIS D'AVUACIÓ (CAV)
CE 1. <i>Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental.</i>	<i>A. Metodologia de la Ciència B. Cos humà i hàbits saludables C. Els éssers vius D. La Terra E. Ecologia i sostenibilitat</i>	1.1. Fer una interpretació adequada dels fets observats o les dades disponibles per a contrastar hipòtesis i extraure conclusions que li resulten útils en el coneixement del món que l'envolta. 1.2. Elaborar informes de les investigacions que justifiquen correctament les conclusions obtingudes d'acord amb els resultats obtinguts i en el marc dels models o teories. 1.3. Argumentar, debatre i raonar sobre el problema investigat i la validesa de l'experiència proposada. 1.4. Dissenyar experiments per a comprovar hipòtesis i obtenir resultats que les validen o refuten seguint les pautes del treball científic.
CE2. <i>Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.</i>	<i>A. Metodologia de la Ciència B. Cos humà i hàbits saludables C. Els éssers vius D. La Terra E. Ecologia i sostenibilitat</i>	2.1. Utilitzar correctament els termes més habituals associats als diferents àmbits de la ciència. 2.2. Utilitzar correctament les ferramentes informàtiques necessàries per al seu treball. 2.3. Analitzar críticament la solució proposada a un problema complex en funció dels sabers bàsics que es mobilitzen. 2.4. Triar la ferramenta informàtica adequada per a presentar els resultats dels seus treballs de manera autònoma. 2.5. Construir explicacions que relacionen els fets i els conceptes que n'indiquen les limitacions i mobilitzen coneixements complexos.
CE3: <i>Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions.</i>	<i>A. Metodologia de la Ciència B. Cos humà i hàbits saludables C. Els éssers vius D. La Terra E. Ecologia i sostenibilitat</i>	3.1. Utilitzar l'adequació de les afirmacions o textos als models i els coneixements teòrics com a criteri per a validar les afirmacions i distingir-les de valoracions personals o faltes de rigor, en funció dels sabers bàsics mobilitzats per a validar-los. 3.2. A partir d'observacions de fenòmens o fets, construir una argumentació que done base a una afirmació o que en desmentisca una altra en reptes d'una dificultat ajustada als sabers bàsics del nivell. 3.3. Comunicar-se utilitzant el llenguatge científic per a participar en intercanvis o en debats, interpretant i produint missatges científics, amb un rigor mitjà, adequat als sabers bàsics propis del nivell. 3.4. Desenvolupar una actitud oberta i receptiva cap a la diversitat de coneixements, punts de vista i enfocaments. 3.5. Utilitzar fonts d'informació contrastada per a construir les seues argumentacions (textos escrits, àudios, gràfics, infografies, vídeos) amb un grau mitjà de complexitat.

CE4: Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements científics i a les seues limitacions.	A. Metodologia de la Ciència B. Cos humà i hàbits saludables C. Els éssers vius D. La Terra E. Ecologia i sostenibilitat	4.1. Argumentar el valor del treball de les dones científiques i de les diferents cultures a la ciència. 4.2. Associar les idees científiques actualment descartades amb el context històric en què van predominar, justificant els models teòrics en vista dels coneixements disponibles en un moment històric donat i fugint de la crítica fàcil en funció dels coneixements implicats. 4.3. Relacionar els avanços tecnològics amb alguns avanços científics que els van acompanyar o es van associar a estos en funció dels sabers bàsics implicats. 4.4. Argumentar la validesa de les explicacions i les argumentacions relacionant-les amb les proves obtingudes i els models teòrics en els diferents moments de la ciència, en funció de la dificultat de les argumentacions i els models associats als continguts bàsics.
CE5: Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos i dels perills de l'ús i l'abús de pràctiques determinades i del consum d'algunes substàncies.	B. Cos humà i hàbits saludables	5.1. Explicar adequadament quins requeriments ha de complir una dieta sana, equilibrada i sostenible. 5.2. Explicar la importància de mantindre hàbits saludables a partir de fonaments biològics. 5.3. Justificar les respostes del cos humà a les alteracions produïdes per lesions o induïdes mitjançant malalties o substàncies, des de la perspectiva del model d'ésser viu pluricel·lular d'organització complexa, que respon mitjançant mecanismes de retroalimentació per a mantindre'n l'homeòstasi. 5.4. Explicar la importància de les mesures preventives contra les infeccions. 5.5. Explicar els fonaments dels mètodes anticonceptius, així com l'efectivitat real d'estos, sobre la base del coneixement del funcionament del propi cos.
CE6: Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.	B. Cos humà i hàbits saludables	6.1. Explicar les diferències entre sexe, gènere i orientació sexual. 6.2. Respectar totes les possibles opcions d'orientació sexual i de gènere.

CE8: Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta Terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar l'impacte que té sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.	D.La Terra	8.1. Explicar el funcionament de la Terra i saber aplicar este coneixement bàsic per a justificar, des d'una visió de conjunt, la distribució de volcans i terratrèmols. 8.2. Explicar la dinàmica de construcció-destrucció del relleu terrestre i associar-la amb els canvis que observem en el nostre planeta. 8.3. Explicar els riscos naturals i les causes, així com la influència de l'activitat humana en la seua intensitat. 8.4. Interpretar els fenòmens o els fets d'una manera global, analitzar els canvis que es produïxen quan es modifiquen les condicions o es fa una intervenció. 8.5. Interpretar els cicles de matèria i els fluxos de l'energia per a valorar la importància en la dinàmica terrestre i per als éssers vius.
CE9: Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta Terra i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en estos.	D.La Terra	9.1. Explicar el paper determinant de la història geològica per a l'evolució dels éssers vius, tant en la seua relació amb les grans extincions com en el procés evolutiu. 9.2. Relacionar i aplicar la perspectiva temporal sobre els profunds canvis que han afectat el nostre planeta en el passat i els organismes que l'han poblat. 9.3. Argumentar i valorar la importància del coneixement dels fenòmens naturals del passat per a entendre el present. 9.4. Justificar la biodiversitat com a resultat d'un procés evolutiu determinat per processos geològics. 9.5. Justificar els canvis geològics com a resultat dels processos geològics externs i interns i identificar les causes que els originen (tectònica de plaques i agents geològics externs).
CE10: Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental,	E.Ecologia i sostenibilitat	10.1. Utilitzar el coneixement sobre les interaccions dels subsistemes de la Terra per a detectar les accions humanes que els alteren. 10.2. Proposar solucions per a pal·liar les diferents formes d'alteració humana dels ecosistemes. 10.3. Descriure les pautes principals per a practicar un consum sostenible i de proximitat, així com les conseqüències ambientals i socials que se'n deriven si no s'apliquen.
CE11: Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.	E.Ecologia i sostenibilitat	11.1. Analitzar i proposar mesures locals i globals orientades a millorar la sostenibilitat del planeta. 11.2. Utilitzar les fonts adequades per a documentar-se entorn de causes i possibles solucions als problemes ambientals que els permeten argumentar i defensar les seues propostes.

9. ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

Agrupacions.

Es durà a terme el treball de forma tant individual com en xicotets grups i/o en gran grup. Els xicotets grups s'establiran de manera heterogènia, en el qual cada equip ha de constituir en si una representació de tot el grup classe. Així, ha d'haver-hi un tipus d'alumnat que coopere, un altre que presente unes certes dificultats d'aprenentatge i altres dos amb un ritme d'aprenentatge adequat a la seua edat.

Espais.

Centre:

La matèria es realitzarà principalment a l'aula de referència de l'alumnat i en el laboratori de Biologia i Geologia. També, es farà ús dels passadissos del Centre per a donar visibilitat a diferents exposicions dutes a terme per l'alumnat al llarg del curs.

Exterior del centre:

Digitals:

Es farà ús de l'aula d'informàtica per a la cerca d'informació i elaboració documents o productes utilitzant diferents eines de presentació o en defecte d'això es farà ús de les tauletes situades en el Departament de Biologia i Geologia, sempre que estiguen disponibles.

Recursos i materials.

Analògics:

Entre els recursos analògics utilitzats trobem:

- Quadern de treball de l'alumne/a.
- Rúbriques elaborades per la professora.
- Llibre de text de 3r ESO (Oxford)
- Fitxes de laboratori i/o guió de pràctiques.
- Pissarra.
- Projectors.
- Models clàstics, guies anatòmiques,...
- Material i eines de laboratori: microscopis, lupes, material fungible (com a tubs d'assaig, portaobjectes, cobreobjectes,...), material de dissecció, colorants,...
- Càmeres de fotos.
- Calculadores.
- Material d'oficina: cartolines, llapis de colors, cola,...

Digitals:

Entre els recursos digitals utilitzats trobem:

- Presentacions Power-point elaborades per la professora.
- Tauletes.
- Lloc web com Canva (eina en línia de disseny gràfic gratuït), portal educatiu com Aules,...
- Diferents pàgines d'Internet de consulta proporcionades per la professora.

Humans:

Entre els recursos humans destacar el paper de la professora en col·laboració amb les Orientadores del Centre per a l'atenció a l'Alumnat amb Necessitats Educatives Especials de nivell III i IV.

Models metodològics.

La metodologia emprada serà activa i participativa, fomentant la participació de l'alumnat a través de diferents activitats pràctiques, projectes col·laboratius i aprenentatge basat en reptes. Aquestes metodologies promouen el pensament crític, la creativitat i el treball en equip.

Les sessions de la situació d'aprenentatge seran dinàmiques i variades, per a mantindre l'interés i l'atenció de l'alumnat, incorporant activitats pràctiques i experiències, ludificacions, debats, treballs en grup, presentacions audiovisuals i projectes pràctics.

Aquestes activitats hauran de seguir una seqüència lògica, organitzant-se de manera que assegurin una progressió coherent de les sessions, des d'una introducció atractiva fins a la pràctica i l'aplicació dels conceptes, seguida d'una revisió i una posada en comú o conclusió que reforci els aprenentatges clau.

Cal tindre en compte que és una matèria optativa on trobem alumnat amb molt diferents interessos i motivacions. Per tot això, és essencial que l'enfocament estiga centrat en l'alumnat, adaptant el currículum i incorporant interessos, experiències i contextos culturals propis, la qual cosa afavorirà la seua implicació i la significança del seu aprenentatge. Això implica oferir un suport individualitzat, amb la finalitat d'identificar les fortaleces i allò que s'ha de millorar, adaptant l'ensenyament als seus estils d'aprenentatge i proporcionar recursos addicionals o adaptacions quan siga necessari.

També és important introduir l'aprenentatge d'habilitats socioemocionals com la resiliència, l'autoregulació emocional, l'empatia i la gestió pacífica de conflictes, que podran ajudar l'alumnat a manejar l'estrés, el seu comportament i establir relacions positives amb els altres. Així mateix, mantindre una comunicació oberta i col·laborativa amb les famílies de l'alumnat, tractant d'involucrar a les famílies en el procés educatiu dels seus fills i filles i buscant el seu suport per a abordar els desafiaments que puguin sorgir.

Protocol de classes telemàtiques

En cas de cancel·lació de les classes presencials, les classes en línia continuen. Les famílies estaran informades a través de la Web Família dels passos a seguir. Es treballarà a través de d'Aules i de TEAMS.

10. SITUACIONS D'APRENENTATGE

S.A1. L'organització del cos humà

S.A2. Alimentació i nutrició

S.A3. Funció de nutrició: aparells digestiu i respiratori

S.A4. Funció de nutrició: aparells circulatori i excretor

S.A5. Funció de relació: sistemes nerviós i endocrí

S.A6. Funció de relació: receptors i efectors

S.A7. La funció de reproducció

S.A8. Salut i malaltia

S.A10. Sostenibilitat i salut

S.A11. Dinàmica externa de la Terra

S.A12. Dinàmica interna i història de la Terra

S.A1. L'organització del cos humà**Temporalització:** 6 sessions 3r trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge resulta la primera, i per tant, és introductòria per al procés d'ensenyament- aprenentatge. A través d'aquesta situació d'aprenentatge es pretén que l'alumnat reconega la cèl·lula com a unitat mínima que forma part de tots els éssers vius, inclòs l'ésser humà, amb la finalitat d'actuar amb responsabilitat i participar activament en la conservació de totes les formes de vida i del planeta.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 4

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.2, 4.3, 4.4

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

2. Cos humà i hàbits saludables

- Nivells d'organització de la matèria viva i organització general del cos humà (cèl·lula, teixit, òrgan, aparells o sistemes). Concepte d'ésser pluricel·lular.

3. Els éssers vius

- Teoria cel·lular. Concepte de cèl·lula i teoria cel·lular, principals tipus cel·lulars (cèl·lula procariota, eucariota animal i vegetal) i les seues diferències bàsiques.

S.A2. Alimentació i nutrició**Temporalització:** 3 sessions 3r trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge tracta sobre la relació entre alimentació i la funció de nutrició. Adquiriran coneixements necessaris per a comprendre el metabolisme cel·lular i el concepte d'una dieta sana i equilibrada que aporta els nutrients que necessitem. Així mateix, aprendran les principals malalties i trastorns lligats a l'alimentació.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 4, 5

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.2, 4.3, 4.4, 5.1, 5.2

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

3. Cos humà i hàbits saludables

- Necessitats nutricionals: els nutrients, els aliments i hàbits alimentaris saludables i sostenibles. Dietes saludables i trastorns de la conducta alimentària.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció

S.A3. Funció de nutrició: aparells digestiu i respiratori**Temporalització:** 10 sessions 3r trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge tracta sobre la funció de nutrició i com contribueix a ella els aparells digestiu i respiratori. També es coneixerà les principals malalties que hi poden ocórrer i hàbits de vida saludables.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 5

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 5.2, 5.3

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

3. Cos humà i hàbits saludables

- La funció de nutrició. Relació entre els aparells digestiu, respiratori, circulatori i excretor i visió global de la nutrició en l'ésser humà.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.

S.A4. Funció de nutrició: aparells circulatori i excretor**Temporalització:** 9 sessions 3r trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge tracta sobre la funció de nutrició i com contribueix a ella els aparells circulatori i excretor. També es coneixerà les principals malalties que hi poden ocórrer i hàbits de vida saludables.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 5

Criteris d'avaluació vinculats

1,1, 1,2, 1,3, 1,4, 2,1, 2,2, 2,3, 2,4, 2,5, 3,1, 3,2, 3,3, 3,4, 3,5, 5,2, 5,3

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

3. Cos humà i hàbits saludables

- La funció de nutrició. Relació entre els aparells digestiu, respiratori, circulatori i excretor i visió global de la nutrició en l'ésser humà.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.

S.A5. Funció de relació: sistemes nerviós i endocrí**Temporalització:** 11 sessions 3r trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge tracta sobre la funció de relació i com contribueix a ella els sistemes nerviós i endocrí. També es coneixerà les principals malalties i trastorns que hi poden ocórrer i hàbits de vida saludables.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 4 i 5

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.3, 4.4, 5.2, 5.3

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

3. Cos humà i hàbits saludables

- La funció de relació: coordinació entre receptors sensorials, sistema nerviós, sistema endocrí i aparell locomotor. Prevenció de lesions.
- Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes associats.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.

S.A6. Funció de relació: receptors i efectors**Temporalització:** 9 sessions 3r trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge tracta sobre la funció de relació i com contribueix a ella el òrgans dels sentits i els sistemes efectors. També es coneixerà les principals malalties i trastorns que hi poden ocórrer i hàbits de vida saludables.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 4 i 5

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.3, 5.2, 5.3

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

3. Cos humà i hàbits saludables

- La funció de relació: coordinació entre receptors sensorials, sistema nerviós, sistema endocrí i aparell locomotor. Prevenció de lesions.
- Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes associats.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.

S.A7. La funció de reproducció**Temporalització:** 10 sessions 2n trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge tracta sobre la funció de reproducció i com contribueix a ella els aparells reproductius femení i masculí. Important també serà abordar els canvis produïts durant l'adolescència. També es coneixerà les principals malalties i trastorns que hi poden ocórrer i hàbits de vida saludables, especialment, relacionats amb la salut sexual i reproductiva.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 5, 6

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

3. Cos humà i hàbits saludables

- La reproducció humana. Anatomia i fisiologia de l'aparell reproductor. El cicle menstrual. Fecundació, embaràs i part. Anàlisi dels diferents mètodes anticonceptius i de les tècniques de reproducció assistida.
- Alteracions més freqüents, malalties associades, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables en relació amb les funcions de nutrició, relació i reproducció.
- Canvis físics i psíquics en l'adolescència.
- Relacions i sexualitat: drets i igualtat; sexe, gènere i sexualitat; salut i benestar sexual; violència i prevenció d'amenaques de gènere en la societat digital.

S.A8. Salut i malaltia**Temporalització:** 9 sessions 2n trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge tracta sobre els conceptes de salut i malaltia. En aquest context, aprendran a classificar les malalties i sobre tot, identificar factors de risc i per contra, mesures d'higiene i prevenció. També es dedicarà un apartat sobre el sistema immunitari del nostre cos.

Competències específiques

1, 2, 3, 4 i 5

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 5.2, 5.3, 5.4

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

3. Cos humà i hàbits saludables

- La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció.
- Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans.
- Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes associats.

S.A9. Sostenibilitat i salut**Temporalització:** 7 sessions 2n trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge representa una relació entre medi ambient i salut, ja que, les nostres actuacions sobre l'entorn té conseqüències sobre la nostra salut. En aquest sentit, serà molt important conèixer les principals accions a nivell global, local i individual que podem prendre.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 4, 8, 10, 11

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 8.5, 10.1, 10.2, 10.3, 11.1, 11.2

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

5. Ecologia i sostenibilitat

- Cicles de matèria i fluxos d'energia.
- Corresponsabilitat en la protecció ambiental. La importància de les accions individuals, locals i globals.
- Medi ambient i salut. Influència dels desequilibris ambientals sobre les malalties i el benestar.
- La desigualtat dins dels països i entre aquests. Relació amb la salut. La bretxa nutricional i el desenvolupament de malalties.

S.A10. Dinàmica externa de la Terra**Temporalització:** 10 sessions 1r trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge s'estudiarà el modelatge del relleu i quins son els agents i processos responsables dels diferents relleus que observem sobre la superfície terrestre.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 8, 9

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 8.2, 8.3, 8.4, 9.5

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

4. La Terra

- La Terra com a sistema complex en el qual interaccionen roques, aigua, aire i vida: processos geològics externs i modelatge del relleu.
- Les capes fluides de la Terra: atmosfera i hidrosfera.
- Recursos i riscos geològics.

5. Ecologia i sostenibilitat

- Les interaccions entre atmosfera, hidrosfera, geosfera i biosfera. El seu paper en l'edafogènesi i en el modelatge del relleu i la seua importància per a la vida. Les funcions del sòl.

S.A11. Dinàmica interna i història de la Terra**Temporalització:** 11 sessions 1r trimestre

Justificació: Aquesta situació d'aprenentatge s'estudiaran els processos geològics interns i es relacionaran amb els principals riscos geològics. També es farà un repàs dels principals esdeveniments geològics i biològics des que existeix el planeta Terra.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats**Competències específiques**

1, 2, 3, 8, 9, 11

Criteris d'avaluació vinculats

1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 11.1, 11.2

Sabers bàsics**1. Metodologia de la ciència**

- Contribució de les grans científiques i científics en el desenvolupament de les ciències biològiques i geològiques.
- Estratègies d'utilització d'eines digitals per a la cerca de la informació, la col·laboració i la comunicació de processos, resultats i idees en diferents formats (infografia, presentació, pòster, informe, gràfic...).
- Llenguatge científic i vocabulari específic de la matèria d'estudi en la comprensió d'informacions i dades, la comunicació de les idees pròpies, la discussió raonada i l'argumentació sobre problemes de caràcter científic.
- Procediments experimentals en laboratori: control de variables, presa (error en la mesura) i representació de les dades (taules i gràfics), anàlisi i interpretació d'aquestes.
- Pautes del treball científic en la planificació i execució d'un projecte d'investigació en equip: identificació de preguntes i plantejament de problemes que puguin respondre's, formulació d'hipòtesis, contrastació i posada a prova mitjançant l'experimentació, i comunicació de resultats.
- Procediments i mètodes d'observació de fets o fenòmens naturals des del prisma del naturalista inquiet: capacitat d'incorporar les observacions als coneixements adquirits i qüestionament de l'evidència.
- Instruments, eines i tècniques pròpies del laboratori de biologia. Normes de seguretat en el laboratori.

4. La Terra

- Dinàmica interna dels materials terrestres: manifestacions de l'energia interna.
- El temps en geologia: escales i mesura del temps.
- Relacions entre els canvis en la història de la Terra i l'origen i l'evolució de la vida (esdeveniments que marquen les divisions temporals). Riscos geològics.

11. VALORACIÓ GENERAL DEL PROGRÉS DE L'ALUMNAT

11.1. Instruments de recollida d'informació.

Els instruments de recollida d'informació per a determinar si l'alumnat ha aconseguit l'adquisició de competències específiques, a través dels criteris d'avaluació, seran els següents:

- a) Prova d'avaluació inicial.
- b) Registre d'observació directa.
- c) Quadern de l'alumne/a.
- d) Activitats i tasques.
- e) Treballs d'investigació, tant individuals com en grup.
- f) Ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació.
- g) Proves escrites objectives.
- h) Memòries d'activitats pràctiques.
- i) Cerca guiada d'informació.
- j) Exposicions orals.

L'ús de **rúbriques**, una eina molt útil per a avaluar l'aprenentatge de l'alumnat fent-los participants de la pròpia avaluació.

Tota prova podrà complementar-se, si és necessari, amb una revisió individual o un altre instrument d'avaluació amb la finalitat de comprovar que l'alumnat ha adquirit i consolidat les competències avaluades i de garantir l'autonomia personal de les respostes.

11.2. Relació entre les competències específiques i els instruments d'avaluació

Els instruments de recollida d'informació per a determinar si l'alumnat ha aconseguit l'adquisició de competències específiques, a través dels criteris d'avaluació, seran els següents:

Competències específiques	Instruments d'avaluació
CE 1. Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental. CE2. <i>Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.</i> CE3: <i>Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions.</i> CE4 Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats. CE11 Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència. CE3 Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions. CE5 Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos i dels perills de l'ús i l'abús de pràctiques determinades i del consum d'algunes substàncies. CE6 Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos. CE8 Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar l'impacte que té sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció. CE9 Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en estos. CE10 Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental. CE11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.	-Treballs d'investigació. -Activitats pràctiques de laboratori. -Búsqueda guiada d'informació. -Presentacions i exposicions orals. -Registre d'observació directa del alumnat (inclòs atenció, participació a classe, compromís personal de l'alumne per aprendre,...) -Proves escrites objectives. -Realització de tasques o activitats (quadern de l'alumne/a). -Registre d'observació directa del alumnat (inclòs atenció, participació a classe, compromís personal de l'alumne per aprendre, compromís personal de l'alumne per respectar l'entorn,...). -Realització de tasques o activitats (quadern de l'alumne/a). - Treballs d'investigació.

--	--

Nota final:

La qualificació obtinguda (en total 10 punts) eixirà dels percentatges utilitzats per a cada competència específica. Aquests percentatges poden variar entre les diferents unitats d'aprenentatge.

La nota del trimestre es calcularà a partir de la mitjana de les qualificacions obtingudes a les diferents unitats treballades al trimestre.

L'avaluació és contínua i per tant, la qualificació final s'obtindrà segons els nivells d'acompliment de les competències claus obtinguts per l'alumnat al llarg de tot el procés d'ensenyança- aprenentatge.

Les competències específiques, relacionades amb les competències claus, seran valorades com mostra el següent quadre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	PERCENTATGE	INSTRUMENTS (MÍNIM 3)
PRIMER TRIMESTRE CE 1. <i>Resoldre problemes científics abordables en l'àmbit escolar a partir de treballs d'investigació de caràcter experimental</i> CE2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les. CE3: Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions. - CE9 Analitzar i interpretar les fites principals de la història del planeta i els principals processos evolutius dels sistemes naturals, atenent les magnituds del temps geològic implicades en estos.	PRIMER TRIMESTRE 20% 20% 10% 25%	PRIMER TRIMESTRE Treballs: visualització de video amb compliment de taula d'aconteixements geològics i biològics de la història de la Terra. Observació directa del treball diari. Realització de tasques o activitats (quadern de l'alumne/a).

CE8 Utilitzar el coneixement geològic bàsic sobre el funcionament del planeta terra com a sistema, amb la finalitat d'analitzar l'impacte que té sobre les poblacions i proposar i valorar actuacions de previsió i intervenció.	25%	Proves escrites
SEGON TRIMESTRE	SEGON TRIMESTRE	SEGON TRIMESTRE
CE10 Adoptar hàbits de comportament en l'activitat quotidiana responsables amb l'entorn, aplicant criteris científics i evitant o minimitzant l'impacte mediambiental.	20%	Treballs d'investigació.
CE8: Utilitzar el coneixement geològic sobre el funcionament i composició del planeta Terra com a sistema per a analitzar les causes i conseqüències dels fenòmens geològics i relacionar-los amb la prevenció de riscos i l'aprofitament dels recursos geològics.	25%	-Búsqueda guiada d'informació.
CE11. Proposar solucions realistes basades en el coneixement científic davant de problemes de naturalesa ecosocial a escala local i global, argumentar-ne la idoneïtat i actuar en conseqüència.	25%	-Presentacions i exposicions orals.
CE2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de les solucions proposades per a afrontar-les.	20%	-Registre d'observació directa del alumnat (inclòs atenció, participació a classe, compromís personal de l'alumne per aprendre,...)
CE3: Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i opinions.	10%	-Proves escrites objectives. -Realització de tasques o activitats (quadern de l'alumne/a).
TERCER TRIMESTRE	TERCER TRIMESTRE	TERCER TRIMESTRE
CE2. Analitzar situacions problemàtiques reals utilitzant la lògica científica i explorant les possibles conseqüències de	20%	-Activitats pràctiques de laboratori.

les solucions proposades per a afrontar-les		
CE3: Utilitzar el coneixement científic com a instrument del pensament crític, interpretant i comunicant missatges científics, desenvolupant argumentacions i accedint a fonts fiables, per a distingir la informació contrastada de les notícies falses i les opinions.	10%	-Proves escrites objectives. -Realització de tasques o activitats (quadern de l'alumne/a).
CE4: Justificar la validesa del model científic com a producte dinàmic que es va revisant i reconstruint sota la influència del context social i històric, atenent la importància de la ciència en l'avanç de les societats, així com els riscos d'un ús inadequat o interessat dels coneixements científics i a les seues limitacions.	20%	-Registre d'observació directa del alumnat (inclòs atenció, participació a classe, compromís personal de l'alumne per aprendre,...)
CE5: Adoptar hàbits de vida saludable basats en el coneixement del funcionament del propi cos i dels perills de l'ús i l'abús de pràctiques determinades i del consum d'algunes substàncies.	25%	
CE6: Identificar i acceptar la sexualitat personal, i respectar la varietat d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals existents, sobre la base del coneixement del cos humà i del propi cos.	25%	

11.3. Estratègies per al reforç i plana de recuperació per a la matèria suspesa.

Per a l'alumnat que no aconseguisca superar la matèria, es contemplarà la possibilitat de realitzar un portfoli d'investigació al llarg del curs següent i presentació del mateix en data i lloc indicat per la professora.

Recuperació de matèria pendent

L'alumnat que tinga pendent la matèria de Biologia i Geologia de 3r de la ESO, podrà recuperar-la a través de la manera següent:

1. Realització d'un **projecte trimestral** que tindrà un 50% de la qualificació final.

Trimestre	Projecte	% qualificació
1	Coneix el cos humà.	20%
2	Menja bé per a viure millor	15%
3	Protegir-se és estimar-se	15%

2. Realització d'una **prova escrita** de preguntes obertes al mes d'abril que tindrà un 50% de la qualificació final.

12. RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

L'atenció a la diversitat és un dels elements fonamentals a l'hora de l'exercici de l'activitat educativa, perquè es tracta de «personalitzar» el procés d'ensenyament-aprenentatge, adequant-lo a les necessitats i al ritme de treball i desenvolupament de l'alumnat. Així doncs, el DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, estableix quatre nivells de resposta educativa per a la inclusió que permeten aconseguir “una educació de qualitat per a tot l'alumnat amb independència de les seues condicions personals i socials”. Així, el DECRET 107/2022 defineix, en el seu article 29, que les mesures de resposta educativa adoptades per a la inclusió “s'han d'orientar a permetre a tot l'alumnat el desenvolupament de les competències previstes en el perfil d'eixida i la consecució dels objectius de l'educació secundària obligatòria, sense que aquest fet pugui impedir-li la promoció al curs o l'etapa següent, o l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria”.

En els materials de Biologia i geologia, l'atenció a la diversitat es considera en la proposta, les activitats i la diversificació de materials:

a) Atenció a la diversitat en la proposta

L'organització del projecte didàctic obeeirà al criteri de facilitar al professorat l'elaboració d'itineraris adequats al nivell dels alumnes. Encara que els continguts que es treballen en les tasques estan pensats i elaborats com a informació bàsica, la que tots els alumnes i alumnes haurien de conèixer, el professor pot seleccionar les tasques més rellevants i descartar altres en funció de les seues necessitats pedagògiques. Les adaptacions podran afectar la metodologia didàctica, les activitats, la prioritització i la temporització en la consecució dels objectius. Però no es modificaran objectius, continguts, ni criteris d'avaluació, i no cal arregar-la en cap document en concret a diferència de l'adaptació curricular significativa que sí que el requereix. Les estratègies a aplicar seran:

- Afavorir l'atenció de l'alumne, situant-lo prop del professor.
- Adaptar textos, activitats... activitats de reforç i ampliació que millor s'adaptin a les seues capacitats, necessitats i interessos. Per a això, en uns certs casos, s'utilitzaran fitxes de treball addicionals a les activitats entregades a tot el grup.
- Estalviar temps en l'execució de tasques com, per exemple, no tindre necessitat de copiar enunciats.
- Major suport visual, activitats d'unir amb fletxes, ressaltar en negreta, assenyalar, exemples resolts, etc.
- Donar més temps en els exàmens si ho necessiten, sense modificar objectius ni criteris d'avaluació.
- Canviar la metodologia de treball (més pràctic, interactiu...). Els apartats per a descobrir els coneixements previs, els resums i els mapes de continguts són també eines per a atendre la diversitat.

b) Atenció a la diversitat en les activitats

La categorització de les activitats permet també atendre la diversitat a l'aula. En cada unitat es presenten activitats que van dirigides a treballar i reforçar els fets i conceptes, les activitats d'interpretació de gràfics, aplicació de tècniques, solució de problemes i integració de coneixements, aplicació i ampliació. A més, la dificultat de les activitats està graduada i el professor o la professora podrà proposar a cada alumne aquelles que millor s'adaptin a les seues capacitats, necessitat i interessos.

També s'ofereix una àmplia varietat de materials de reforç i ampliació. Les activitats de reforç proporcionen al professor o a la professora un ampli banc d'activitats senzilles que li permeten repassar i treballar conceptes, aplicar tècniques i afermar destreses. D'altra banda, les fitxes d'ampliació plantegen, en general, problemes d'aplicació dels fets, conceptes i procediments, de manera que constitueixen un valuós recurs quan es pretenen satisfer les necessitats d'alumnes i alumnes avançats.

c) Atenció a la diversitat en els materials utilitzats

La combinació del material facilitat pel professor/a permet atendre la diversitat en funció dels objectius fixats. Per consegüent, establim una sèrie d'objectius que perseguisquen l'atenció a les diferències individuals dels alumnes i les alumnes i seleccionarem els materials curriculars complementaris que ens ajuden a aconseguir eixos objectius. S'utilitzarà el llibre com a referència, amb uns continguts mínims exigibles. Es comptarà a més amb material audiovisual i continguts web i qüestionaris amb activitats de reforç, d'investigació i ampliació. El llibre de text compta amb activitats graduades: més enllà de les activitats específicament dissenyades amb l'objectiu de reforçar o ampliar, totes les activitats del llibre de l'alumne (tant les lligades a la consolidació immediata dels continguts com les activitats finals i les que corresponen a les tècniques de treball i experimentació) estan graduades segons un barem que disposa de tres nivells de dificultat (baixa, mitjana, alta). D'aquesta manera, el professor podrà modular l'assignació d'activitats en funció de les característiques individuals dels alumnes en el grup de classe.

A continuació, exposarem aquelles mesures de suport educatiu considerades com a mesures extraordinàries, així com aquells altres programes específics de tractament personalitzat per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.

12.1. Mesures de resposta educativa per a la inclusió del Nivell III

Aquestes fan referència a les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals, que tenen com a referència el currículum ordinari, que es determinen en el Pla d'atenció a la diversitat, Pla d'acció tutorial i Pla d'igualtat i convivència, incloses en el Projecte educatiu de centre i concretades en el Pla d'actuació per a la millora:

a) Activitats d'enriquiment o reforç: les activitats d'enriquiment tenen la finalitat d'aprofundir continguts propis de la S.A. o fins i tot d'altres camps de coneixement que aporten noves relacions amb els tractats. Es realitzaran en el moment que el professor considere oportú, generalment després de l'avaluació inicial, continua o d'autoavaluació, ja que aquestes ens permetran conèixer els nivells d'aprenentatge aconseguits pels alumnes segons les seues motivacions, interessos i capacitats i ens oferiran l'oportunitat d'adonar-nos de l'adquisició o no de destreses i continguts bàsics. Dins d'aquestes activitats s'atenen conceptes que requereixen major grau d'abstracció, processos de quantificació i càlcul més complexos, i en general continguts les relacions del qual amb els coneguts del curs o etapa anterior no són tan òbvies. Per part seua, les activitats de reforç estan pensades per a consolidar continguts desenvolupats en cada S.A. Es realitzaran en el moment que el professorat considere necessari per a afermar o reforçar un aspecte determinat del procés d'aprenentatge, generalment després d'activitats d'avaluació inicial, continua o d'autoavaluació per a aconseguir l'interés del propi alumne a superar les seues dificultats. S'atén els continguts de major rellevància per a l'alumnat i que enllacen amb els que ha de conèixer del curs o etapa anterior i/o present, i necessaris per al curs següent. És a dir, versaran sobre mínims exigibles. Per a les activitats d'enriquiment i reforç s'utilitzaran fitxes de treball addicionals a les activitats entregades a tot el grup. Ací incloem:

Enriquiment curricular per a Alumnes amb altes capacitats intel·lectuals

Els alumnes amb Altes capacitats (amb informe psicopedagògic) rebran mesures d'enriquiment curricular, mesures extraordinàries de resposta de nivell III incloses en el Pla d'actuació personalitzat (PAP) anual, per a estimular i desenvolupar les seues facultats mitjançant activitats complementàries d'investigació.

D'aquesta manera, tenint en compte la Guia facilitada per Conselleria es pretindrà: motivar-ho proposant-ho com a líder de grup en alguns treballs, elaboració d'informes d'investigació, treballs monogràfics, activitats d'ampliació (atenen conceptes que requereixen major grau d'abstracció, processos de quantificació i càlcul més complexos...), vídeos descriptius d'experiències de laboratori relacionades amb la matèria, etc.

b) Adaptacions d'accés al currículum que no impliquen materials singulars, personalitzat o mesures organitzatives extraordinàries: suposen variacions en la metodologia, les estratègies d'aprenentatge, activitats programades, instruments d'avaluació i la temporalització, però no es modifiquen objectius, continguts, criteris d'avaluació ni estàndards d'aprenentatge avaluables. Hi haurà alumnes amb TDAH o TEA per als quals siga suficient aplicar-los aquest tipus d'adaptacions a l'hora d'aconseguir els objectius establits. Per part seua, les adaptacions d'accés per a alumnes amb deficiències sensorials o motores seran les següents:

b.1) Alumnes amb deficiències sensorials: l'aula comptarà amb una adequada il·luminació i sonoritat. La disposició de les taules serà en forma d'O perquè els alumnes puguin veure la cara dels seus companys. L'alumne amb deficiència sensorial s'asseurà prop de la pissarra i el professor, qui a més evitarà donar l'esquena mentre parla i donarà instruccions senzilles a través de frases curtes.

b.2) Alumnes amb deficiència motora: eliminació de barreres arquitectòniques o mobiliari adaptat, segons les deficiències motores pròpies de cada alumne.

c) Organització del currículum en àmbits d'aprenentatge o el desenvolupament de programes específics d'atenció a la diversitat, regulats per l'Administració o de disseny propi pels centres docents com a part del seu projecte educatiu: el centre educatiu en el qual se situa la present Proposta pedagògica no contempla l'organització en àmbits del tercer curs de l'ESO en el seu Projecte educatiu de centre (PAC) ni en la seua Programació general anual (PGA), però sí que té previst a través de les hores de desdoblaments ordinaris assignats al centre i recursos addicionals assignats a través del Pla d'actuació per a la millora (PAM), el desdoblament d'alguns grups de 3ESO en la matèria de Biologia i Geologia, la qual cosa permet la configuració de grups reduïts i heterogenis i, per tant, una més efectiva aplicació de les mesures de resposta educativa per a la inclusió del NIVELL III.

d) PASE (Programa d'Acolliment al Sistema Educatiu): Per a alumnes estrangers de nova incorporació al sistema educatiu espanyol que no coneixen les llengües vehiculars de la Comunitat Valenciana s'ofereix aquest programa voluntari que requereix del consentiment exprés del pare o mare o tutor legal de l'alumne. Hi ha un membre del departament treballant en aquest programa. Els alumnes poden eixir del mateix una vegada hagen aconseguit les competències lingüístiques que els permeten seguir el ritme normal del grup de referència. Per a corregir la falta de competència en els idiomes vehiculars en el desenvolupament de les classes de Biologia, s'utilitzarà material gràfic (fotos, dibuixos, pictogrames) que els ajuden a adquirir el vocabulari i estructures gramaticals necessaris

e) Actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a qualsevol alumna o alumne que en un moment determinat puga necessitar-les, incidint especialment en les actuacions que li impliquen emocionalment, reforcen la seua autoestima, el sentit de pertinença al grup i al centre, i preparen per a interaccions positives en contextos socials habituals: la present Proposta pedagògica farà ús de la tutorització entre iguals com una actuació d'acompanyament i suport personalitzat d'èxit prevista en el Pla d'atenció a la diversitat, Pla d'acció tutorial i Pla d'igualtat i convivència del centre, i que implica un conjunt d'alumnes voluntaris, exercint unes funcions respecte a altres companys de classe que requereixen d'un acompanyament o suport personalitzat en els següents àmbits: gestió de la informació escolar; participació en les activitats planificades per al grup-classe (treballs i projectes en grup) i el centre en el seu conjunt.

f) Mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per malaltia, desprotecció, mesures judicials o que per qualsevol circumstància temporal es trobe en risc d'exclusió, requereix suports ordinaris en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment: el professorat del Departament Didàctic elaborarà un Dossier amb continguts bàsics de la matèria que es remetrà, preferiblement a través de mitjans electrònics, a l'alumnat que es trobe en tal situació, en

col·laboració amb la tutoria, i sota la supervisió del Departament d'Orientació i Direcció d'estudis. De la mateixa manera, es durà a terme un seguiment personalitzat del procés educatiu de l'alumnat immers en qualsevol de les circumstàncies indicades en aquest apartat.

12.2. Mesures de resposta educativa per a la inclusió en el Nivell IV.

Aquestes fan referència a les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals. Atés el caràcter extraordinari d'aquestes, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent i que, en últim terme donarà lloc al Pla d'actuació personalitzat (PAP), que és el document que concreta les mesures d'aquest nivell de resposta. A més, aquestes mesures poden implicar la participació i col·laboració de professorat especialitzat de suport (PT o AL), personal no docent de suport (Educador) i/o agents externs. Les mesures extraordinàries de resposta educativa per a la inclusió del nivell IV inclouen:

a) Adaptacions curriculars individuals significatives: modificacions significatives que es realitzen des de la programació, prèvia avaluació psicopedagògica i sempre que quede acreditat un desfasament curricular de dos o més cursos en relació a l'edat o als seus companys, i que afecten els elements prescriptius del currículum oficial per modificar algun dels elements prescriptius del currículum. Així, aquestes adaptacions poden consistir a adequar, prioritzar o eliminar alguns objectius, continguts, criteris d'avaluació o estàndards d'aprenentatge avaluable del curs corresponent, o canviar la temporalització d'aquests. Per a aquests alumnes, el Departament didàctic haurà elaborat fitxes adaptades al seu nivell de competència curricular i en el qual es donarà prioritat a les activitats que desenvolupen els continguts procedimentals i actitudinals, per ser més motivadores i conduir amb major freqüència a l'èxit. És important no considerar-los de forma diferent dels altres, però sí que tindre en compte les seues possibilitats. Tractarem d'animar-los perquè participen. Procurarem situar a l'alumne en el grup amb el qual puga trobar facilitat comunicativa. I a les aules on hi haja dues ACNEE s'evitarà en la mesura que siga possible que estiguen junts.

b) Adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries: com ja es va indicar, es duen a terme quan ens trobem amb alumnes amb deficiències sensorials o motores. No obstant això, dins d'aquest nivell de resposta educativa per a la inclusió, aquestes adaptacions impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, entre les quals destaquen les següents:

b.1) Alumnes amb dèficit visual greu: dins de l'aula cal tindre present que per a aquesta mena d'alumnat és molt important la seua ubicació, per a facilitar l'ús de la resta visual, en cas que el tinga, o per a trobar-se perfectament orientat, en cas de ceguesa. No existeixen regles fixes, no obstant això, l'alumnat amb dèficit visual greu hauria de situar-se en una zona pròxima al professor, en la primera fila, habilitant un espai pròxim amb la finalitat de facilitar-li l'accés al seu material específic que es trobarà en un mobiliari col·locat per a tal fi. Per part seua, l'alumne cec haurà de disposar d'espai suficient per a la realització de les seues tasques escolars (taula ampliada, dues taules juntes).

b.2) Alumnes hipoacúsics greus o sords: Facilitar, en els casos que siga necessari, l'estada a l'aula d'un Intèrpret en Llengua de Signes. Permetre la figura d'un "prenedor d'apunts" en els casos que siga necessari, o promoure la col·laboració dels seus companys per a facilitar-li els apunts de classe.

Per a la resta de mesures de resposta educativa per a la inclusió en el nivell IV, el Departament Didàctic seguirà les indicacions incloses en el Pla d'actuació Personalitzat de cada alumne i derivades de l'informe sociopsicopedagògic corresponent elaborat pel Departament d'Orientació:

- a) Programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.
- b) Mesures de flexibilització de l'escolarització.
- c) Pròrrogues de permanència extraordinària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- d) Determinació de la modalitat d'escolarització.
- e) Mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per les seues condicions de salut mental, requereix suports addicionals especialitzats en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment.

13. AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT I DE LA PRÀCTICA DOCENT

L'autoavaluació de la pràctica docent es durà a terme mitjançant una rúbrica d'avaluació en finalitzar cada trimestre. S'ha elaborat un únic model de rúbrica a nivell de Centre (s'inclou en l'annex I).

D'altra banda, s'entén l'educació com un procés bidireccional entre el professorat i l'alumnat, amb la finalitat d'obtenir dades el més objectius possibles de l'acompliment docent, es durà a terme una avaluació de la pràctica docent per part de l'alumnat al final del curs acadèmic i poder així modificar el necessari per a millorar, i repetir allò que haja sigut satisfactori.

Nota Final: *Les activitats complementàries i extraescolars associades a la matèria, així com el Pla Lector, es presentaran en documents independents a aquesta proposta pedagògica.*

ANNEX I: AVALUACIÓ PRÀCTICA DOCENT

PLANIFICACIÓ DE LA MATÈRIA	0-5	PROPOSTES DE MILLORA
Explicació a inici de curs de la forma de treball: distribució de continguts, criteris d'avaluació, material necessari, possibles activitats extraescolars, lectures previstes...		
Programa l'assignatura tenint en compte el currículum LOMLOE: situacions i espais d'aprenentatge, criteris, perfil d'eixida...		

Distribució ben planificada del temps: unitats, proves escrites, eixides...		
Selecció i seqüenciació progressiva dels continguts de la programació d'aula tenint en compte les particularitats del grup.		
Activitats i estratègies d'aprenentatge ben organitzades i coherents amb el nivell assolit.		
Classes amenes, interessants amb activitats i recursos ajustats a la programació d'aula i a les necessitats i als interessos de l'alumnat.		
Criteris, procediments i els instruments d'avaluació i autoavaluació que permeten fer el seguiment del progrés d'aprenentatge dels seus alumnes i alumnes.		
Es coordina amb el professorat d'altres departaments que puguin tenir continguts afins a la seua assignatura.		

DOCENT	0-5	PROPOSTES DE MILLORA
Organitza el temps de cada unitat i prova escrita a l'inici de cada trimestre.		
Proporciona un pla de treball al principi de cada unitat.		
Relaciona les situacions d'aprenentatge amb aplicacions reals o amb la seua funcionalitat.		
Informa sobre els progressos aconseguits i les dificultats oposades.		
Relaciona els continguts i les activitats amb els interessos de l'alumnat.		
Estimula la participació activa dels estudiants en classe.		
Promou la reflexió dels temes tractats.		
Presenta una relació cordial i accessible a l'alumnat.		
Assisteix normalment a classe.		
És puntual.		

DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT	0-5	PROPOSTES DE MILLORA
Resumeix les idees fonamentals abans de passar a una nova unitat o tema amb mapes conceptuals, esquemes.		
Quan introdueix conceptes nous, els relaciona, si és possible, amb els ja coneguts; intercala preguntes aclaridores; posa exemples...		
Té predisposició per a aclarir dubtes i oferir assessories dins i fora de les classes.		
Utilitza ajuda audiovisual o d'un altre tipus per a recolzar els continguts en l'aula.		
Promou el treball cooperatiu i manté una comunicació fluïda amb els estudiants.		

Desenvolupa els continguts d'una forma ordenada i comprensible per a l'alumnat.		
Planteja activitats que permeten l'adquisició dels sabers bàsics mitjançant situacions d'aprenentatges variades, interessants i lúdiques.		
Planteja activitats grupals i individuals.		

Amb això, queda exposada la proposta pedagògica corresponent a l'assignatura Biologia i Geologia de 3r ESO per al curs 2025-26.

Xirivella, a 1 de setembre de 2025